

Avrupa Birliği'nin Güvenilir Yapay Zekâ Oluşturma Politikalarının Değerlendirilmesi

Dr. Öğretim Üyesi Banu Fulya YILDIRIM

İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

bfyildirim@29mayis.edu.tr

Panel 2 | Sosyal Bilimlerde Yapay Zekâ

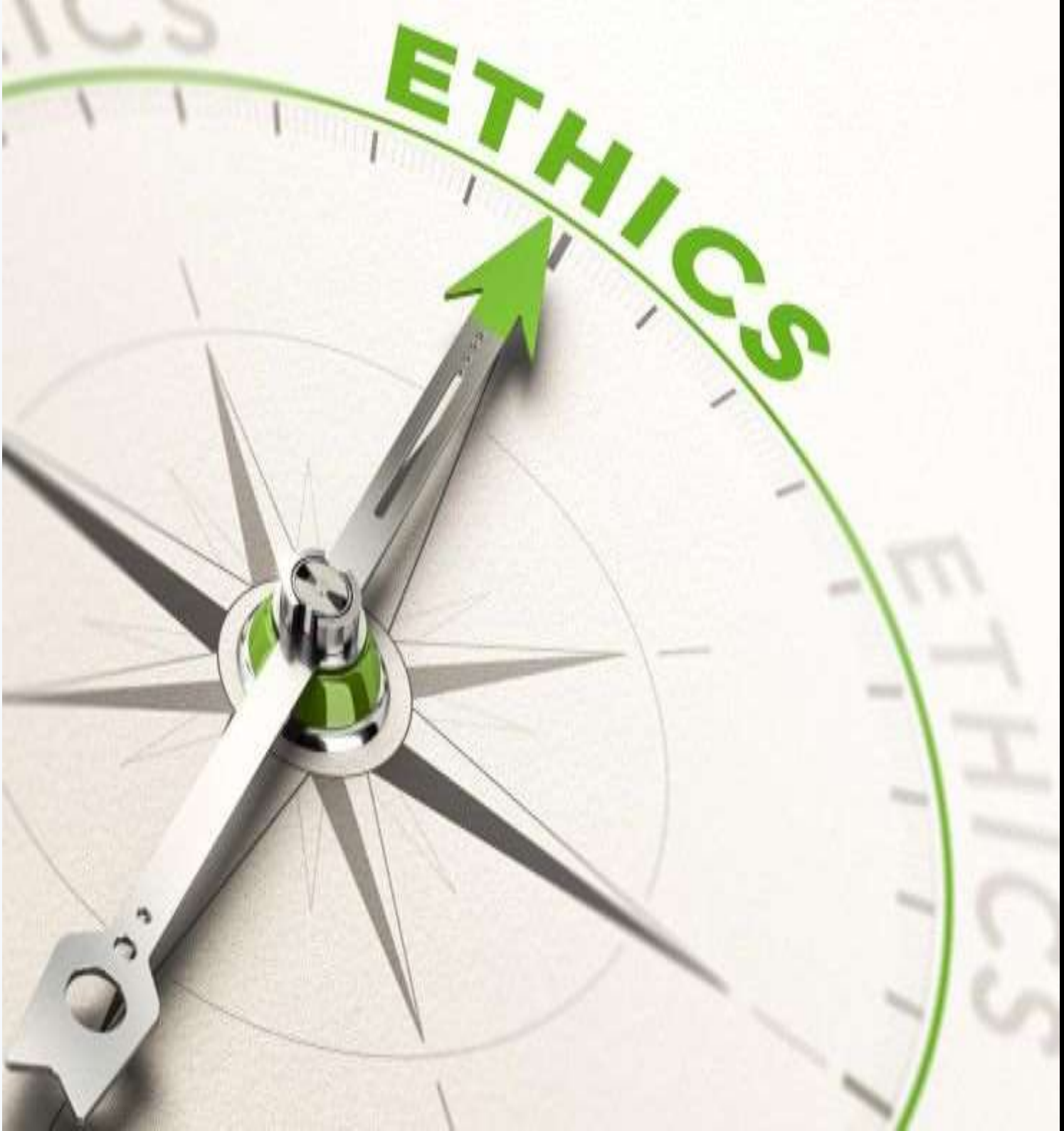
24 Mart 2024

Yapay Zekâ Uygulamaları

Toplumun güvenli yapay zekâ ile geleceğe hazırlanması

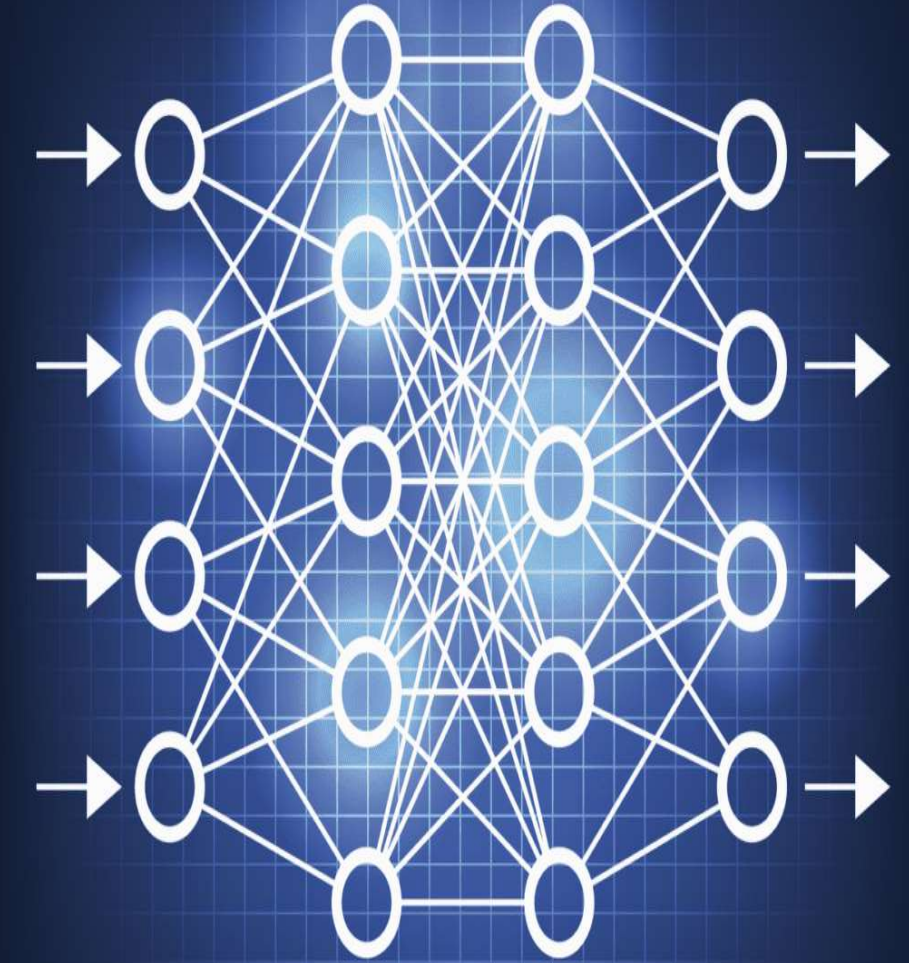

Yapay Zekâya Dair Etik Riskler

Günümüzde yapay zekâ sistemleri, karar vermenin etik boyutlarını anlayabilecek seviyede değildir.

Yapay Zekâ Kullanımındaki Etik Riskler

- **Ayrımcılık ve mahremiyet konularında ihlâl**
- **Yapay zekânın hata yapması durumunda sorumluluğun kime/kimlere ait olacağıının bilinmemesi**
- **Yapay zekânın neden olabileceği yasal sorunların çözümündeki belirsizlikler**

 NEURAL NETWORK

Yanlı Karar Verme ve Mahremiyetin İhlali

**Yapay zekânın öngörülemezlik
özellği**

SEARCH

FORTUNE

Subscribe Now

SIGN IN

Home

News

Tech

Finance

Leadership

Well

Recommends

Fortune 500

MPW · AMAZON

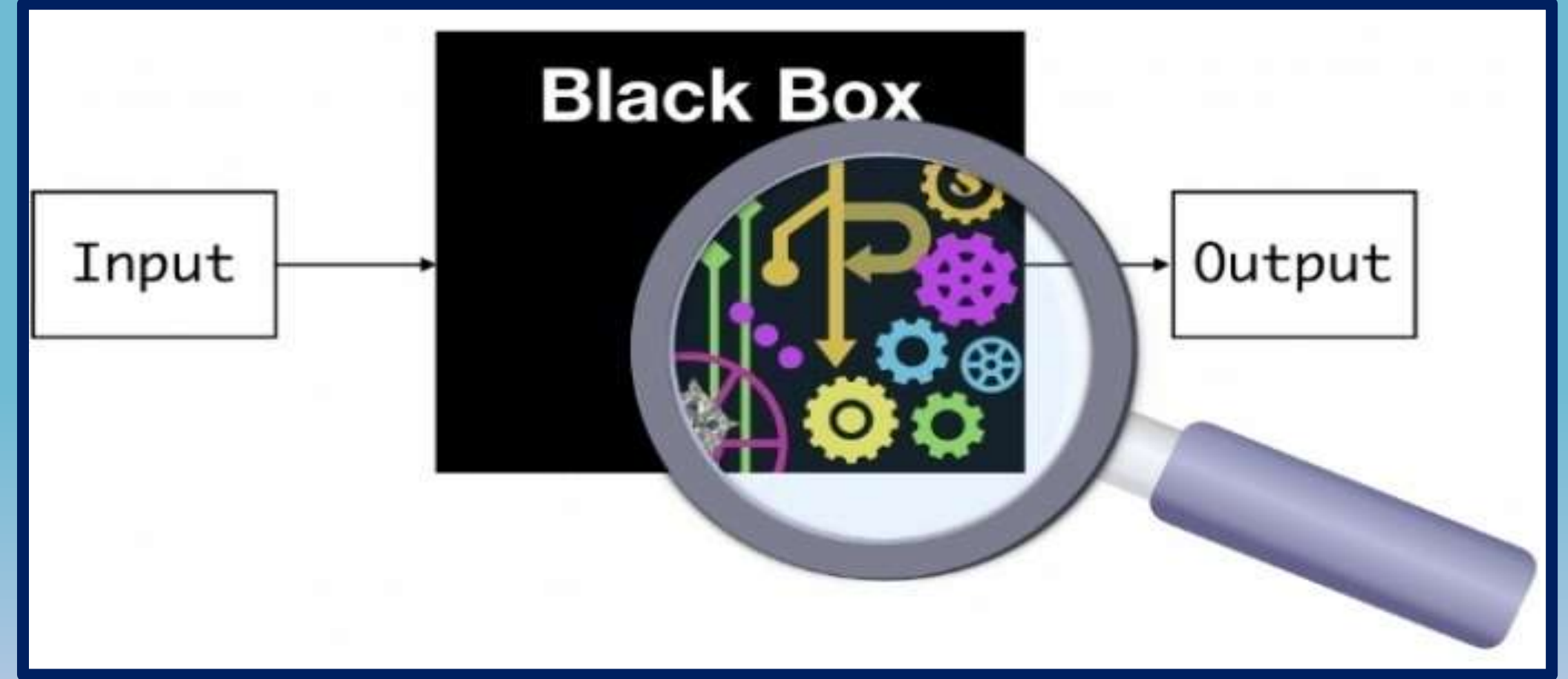
Amazon Reportedly Killed an AI Recruitment System Because It Couldn't Stop the Tool from Discriminating Against Women

BY **DAVID MEYER**

October 10, 2018 at 1:00 PM GMT+3

Neden Açıklanabilir Yapay Zekâ?

Açıklanabilir Yapay Zekâ ile yapay zekâ güven sağlanmaya başlamıştır.

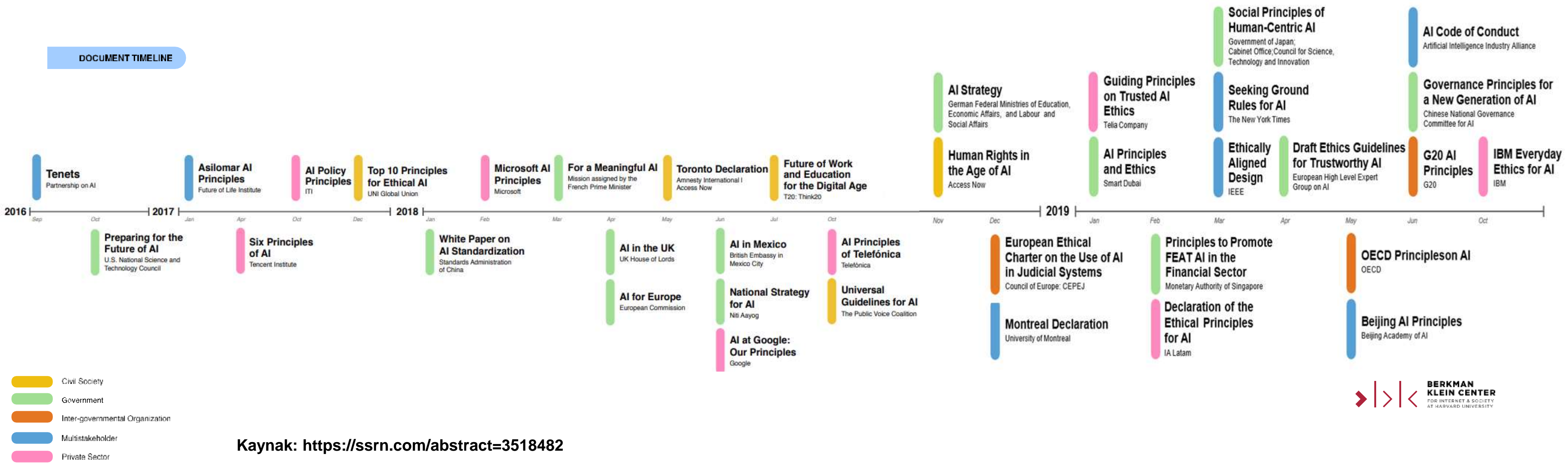
AB Yapay Zekâ Yasası, yapay zekâ tarafından alınan kararların izlenebilir olmasını şart koşmaktadır.

İnsan gözetimi hâlâ gereklidir.

Yapay Zekâ İlkelerine Etik ve Hak Temelli Yaklaşımların Haritası

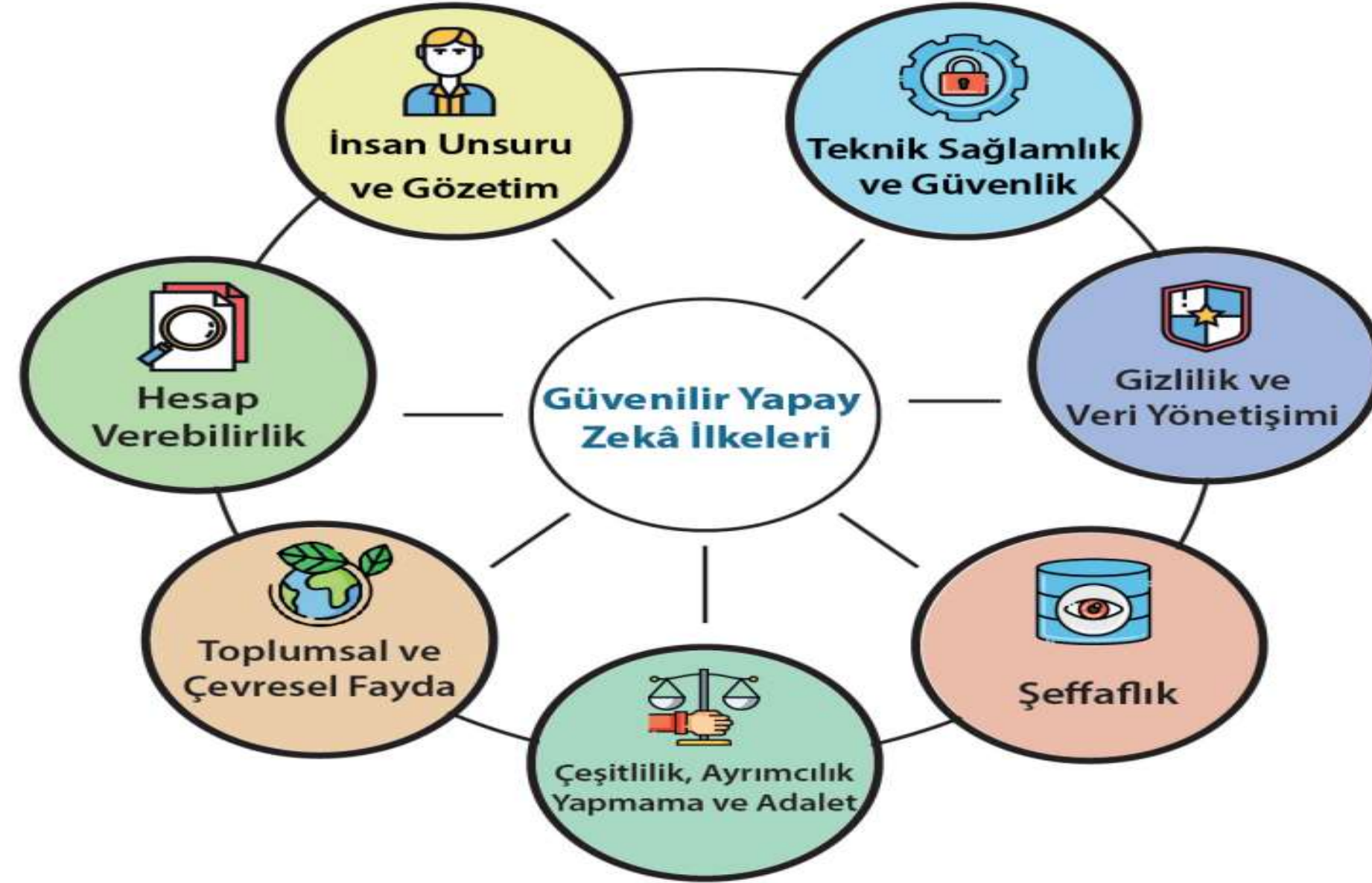
AVRUPA BİRLİĞİ DÜZENLEMELERİ

Güvenilir Yapay Zekâ

Güvenilir Yapay Zekâ Sistemleri için Etik Kılavuz

Güvenilir Yapay Zekâyı Oluşturmak

Avrupa Birliği Komisyonu

2019

Güvenilir Yapay Zekâ Sistemleri için Etik Klavuz

Güvenilir yapay zekâ yasalara uygun olmalı, etik ilkelerin gereğini yerine getirmeli ve etkin bir şekilde çalışmalıdır.

Avrupa Birliği Komisyonu

Yapay Zekâ Üst Düzey Uzman Grubu

2020

Yapay Zekâya ilişkin Beyaz Kitap

Bu teknik rapor, yapay zekâ politikası, teknolojisi, uygulamaları ve yönetişimi gibi konularda açıklama sunmaya yöneliktir.

2022

Yapay Zekâ Sorumluluk Direktifi

Avrupa Birliği Komisyonu, yapay zekâ sistemlerinin veya yapay zekâ kullanımının neden olduğu zararlara ilişkin talepleri ele alan ve sözleşme dışı hukuki sorumluluk kurallarını yapay zekâya uyarlayan bir Yapay Zekâ Sorumluluk Direktifi teklifini yayınlamıştır.

2023

Avrupa Birliği Yapay Zekâ Yasası

Avrupa Birliği üye ülkeleri arasında yapay zekâ için uyumlu bir düzenleyici çerçeve oluşturmayı amaçlayan "Avrupa Birliği Yapay Zekâ Yasası" 2023 yılında Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilmiştir.

Avrupa Birliği Yapay Zekâ Yasası

- ✓ Etik açıdan sağlam
- ✓ Yasal olarak kabul edilebilir
- ✓ Sosyal açıdan eşitlikçi
- ✓ Çevresel açıdan sürdürülebilir yapay zekâ

İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma

Güvenilir yapay zekâ

**Yapay Zekâ Yönetişimi
ve
Açıklanabilirlik**

Yapay Zekâ

Disiplinlerarası Yaklaşımlar

Referanslar

1. Canbay, Y. Ve Sađırođlu, Ő. (2020). Bűyűk veri ve yapay zekâ uygulamalarında mahremiyet ve etik. Ő. Sađırođlu ve M. U. Demirezen (Ed.), *Yapay zekâ ve bűyűk veri* (s.157-186). Nobel.
2. Hassanien, A. E., Gupta, D., Singh, A. K. ve Garg, A. (2022). *Explainable edge AI: A futuristic computing perspective* (Vol. 1072). Springer Nature.
3. Henkođlu, T. (2023). Yapay zekânın sosyoekonomik etkileri ve belirsiz geleceđi. B. Kűçűkcan ve B. F. Yıldırım (Ed.), *Yapay zekâ disiplinlerarası yaklaűımlar* içinde (s. 47-80). Vakıfbank Kűltűr Yayınları.
4. Floridi, L. (2023). *The Ethics of Artificial Intelligence: Principles, challenges, and opportunities*. Oxford University press.
5. Kűse, U. (2018). Gűvenli yapay zekâ sistemleri için insan denetimli bir model geliűtirilmesi. *Műhendislik Bilimleri ve Tasarım Dergisi*, 6(1), 93-107.
6. Kűse, U. (2020). Yapay zekâ etiđi çerçevesinde geleceđin iűletmeleri: Dűnűűm ve paradigma deđiűiklikleri. *Műhendislik Bilimleri ve Tasarım Dergisi*, 8(5), 290-305.
7. Kűse, U. (Ed.). (2021). Yapay zekâ etiđi. Nobel
8. Kumari, M., Chaudhary, A. ve Narayan, Y. (2022). Explainable AI (XAI): A Survey of Current and Future Opportunities. In *Explainable Edge AI: A Futuristic Computing Perspective* (pp. 53-71). Cham: Springer International Publishing.
9. Lindgren, S. (2023). *Critical theory of AI*. Polity Press.
10. Mehmet, U., Mete, Y. ve Murat, Ő. (2022). Kamu Yűnetimi ve Politikasında Yapay Zekânın (AI) Bűyűk Soruları. *Siyasal: Journal of Political Sciences*, 31(2), 423-442.
11. Prabhu S. P. (2019). Ethical challenges of machine learning and deep learning algorithms. *Lancet Oncol*, 20(5), 621-622.
12. Sađırođlu, Ő. ve Demirezen, M. U. (Eds.). (2022). Yorumlanabilir ve açıklanabilir yapay zeka ve gűncel konular (Vol. 4). Nobel.
13. Sarı, O. (2020). Yapay zekanın sebep olduđu zararlardan dođan sorumluluk. *Tűrkiye Barolar Birliđi Dergisi*, 147, 251-213.
14. Sharma, M., Goel, A. K. ve Singhal, P. (2022). Explainable AI Driven Applications for Patient Care and Treatment. In *Explainable AI: Foundations, Methodologies and Applications* (pp. 135-156). Cham: Springer International Publishing.
15. Singil, N. (2022). Yapay Zekâ ve İnsan Hakları. *Public and Private International Law Bulletin*, 42(1), 121-158.
16. Sousa Antunes, H., Freitas, P. M., Oliveira, A. L., Martins Pereira, C., Vaz de Sequeira, E., & Barreto Xavier, L. (2024). *Multidisciplinary Perspectives on Artificial Intelligence and the Law* (p. 456). Springer Nature.
17. Terzi, R. (2021). Sađlık Sektűrűnde Açıklanabilir Yapay Zekâ. https://www.researchgate.net/publication/357578886_Saglik_Sektorunde_Aciklanabilir_Yapay_Zeka#fullTextFileContent
18. Yalçınkaya, B., Ŭnal, M., Yılmaz, B. ve Őzdemirci, F. (2019). Bilgi yűnetimi ve bilgi gűvenliđi: eBelge-eArűiv-eDevlet-bulut biliűim-bűyűk veri-yapay zekâ.
19. Yılmaz, G. (2020). Yapay Zekânın Yargı Sistemlerinde Kullanılmasına İliűkin Avrupa Etik Őartı. *Marmara Ŭniversitesi Avrupa Topluluđu Enstitűsű Avrupa Araűtırmaları Dergisi*, 28(1), 27-55.

ULUSLARARASI
KÜTÜPHANE VE
INTERNATIONAL LIBRARY AND TECHNOLOGY FESTIVAL
TEKNOLOJİ
FESTİVALİ

Teşekkürler.

Dr. Öğretim Üyesi Banu Fulya YILDIRIM

İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

bfyildirim@29mayis.edu.tr